

SOUČINNOST MEZI TÝLEM POZEMNÍCH VOJSK A LETECKÝM TÝLEM V SOUDOBÉ ARMÁDNÍ OPERACI

Plukovník Jaroslav Šolc

Jedním ze základních pilířů, na nichž se připravuje a dovršuje úspěch soudobé armádní operace, je soustavná a v potřebném rozsahu rozvinutá podpora a ochrana pozemních vojsk letectvem.

Soudobé bojové prostředky k vedení operací a možnosti jejich použití způsobují, že k podpoře a ochraně armády v obraně na důležitém směru bude třeba prakticky stejného počtu letectva jako v útočné operaci.

I když v útočné a obranné operaci budou určité rozdíly v rozmístění sil a prostředků letectva, v letištním manévru a z toho vyplývající některé změny v organizaci leteckého týlu, setkáme se v obou těchto druhých operace vševojskové armády prvního sledu operačního učlenění frontu s mnoha otázkami společnými oběma. V útočné operaci budou však tyto otázky složitější, budou rychleji podléhat možným změnám vzhledem k vysokému tempu operace a postupu vlastních vojsk hluboko do nepřátelské obrany, pro obtíže spojené s průzkumem prostorů potřebných pro nová letiště, s budováním letišť a p.

Proto rozeberu otázky součinnosti mezi týlem vševojskové armády a leteckým týlem především se zřetelem na útočnou operaci. V závěru pak poukáži na takové rozdíly a zvláštnosti, které je třeba vzít v úvahu při organizaci a provádění součinnosti mezi týlem vševojskové armády a leteckým týlem v obranné operaci.

Prostředky letectva, určené k zabezpečení útočné operace frontu s jednou až dvěma vševojskovými armádami na směru hlavního úderu, dosahují zpravidla síly jedné letecké armády, složené ze šesti až osmi stihacích leteckých divisí, dvou bitevních leteckých divisí, jedné až tří bombardovacích divisí, čtyř až šesti pluků letectva ostatních druhů. V převážné většině jsou tyto síly rozmisťovány a za útočné operace se za vojsky přemísťují v armádním týlovém prostoru vševojskových armád prvního sledu operačního učlenění frontu, v některých případech i v prostoru soustředění vojsk druhého sledu frontu, kde se jim vyhrazují potřebné prostory.

Již z této první skutečnosti přímo vyplývá nutnost organisovat a uskutečňovat součinnost mezi týlem pozemních vojsk a týlem letectva. Ta se pak se zřetelem na celkovou organizaci a podřízenost leteckých sil a na zásadu centralisovaného jejich použití v rámci frontu uskutečňuje na stupních front—letecká armáda a vševojskové armády—letecké technické divise (nebo v některých případech přímo s leteckou armádou), v řadě otázek dokonce i na stupni vševojskové svazky prvního sledu armády — letecké technické divise.

Nejdůležitějšími otázkami této součinnosti, které se pak řeší souběžně po linii vševojskových štábů i mezi týlem příslušných stupňů pozemních vojsk a mezi týlem letectva, jsou průzkum letišť, součinnost při dobývání nepřátelských letišť, přemísťování týlových prostředků letectva za postupujícími vojsky, pomoc ve všech dalších úkolech, které k materiál-

nímu, zdravotnickému a technickému zabezpečování vzdušných sil musí letecký týl splnit.

Tak velitelé pozemních vojsk (svazů a svazků) s jejich štáby

— musí při organizaci vševojskového průzkumu u útvarů prvního sledu pamatovat na doplňkový průzkum ploch vhodných pro budování letišť a na okamžité hlášení jeho výsledku letectvu;

— musí stanovit způsob a rozsah ochrany a pomoci průzkumným skupinám leteckého týlu, které budou vřazeny přímo do sestavy útočících sledů. Pomoc se bude projevovat v různých opatřeních, jako na př. v zabezpečení rychlého odminování potřebných ploch pro letiště a prostorů pro letecký týl, v zákazu používání těchto ploch pro potřebu pozemních vojsk a jejich týlů a p.

Rovněž otázka rychlého obsazení nepřátelských letišť je v útočné operaci věcí vševojskových velitelů. V případech, kdy budou v hloubce obrany nepřítele úseky širokých a přímých silnic (dálnic), vhodné pro použití letectvem, jichž by jinak bylo použito jako přísunových a odsunových cest, stává se tato otázka zároveň předmětem zájmu týlových štábů, a to jak vševojskových svazků, tak i týlu armády.

Pozemními vojsky je třeba usnadnit leteckým stavebním praporům všemi prostředky nerušený a co nejrychlejší přesun vpřed a podle potřeby jim poskytnout v období, kdy jsou značně vzdáleny od vlastních zásobovacích zdrojů a mají značně ztížený přísun zásob, kromě bojového zajištění, též požadovanou materiální, technickou a zdravotnickou pomoc.

Bude třeba jim zabezpečit nejrychlejší průjezd po armádních vojenských automobilních silnicích a po přísunových (odsunových) cestách ve vojskovém týlovém prostoru a pomoc od orgánů regulační služby.

Dále jsou to některé hlavní úkoly, které letecký týl musí v útočné operaci plnit pro bojové síly letectva a které se stávají svým obsahem podkladem pro součinnost s týlem pozemních vojsk. Jde především o to

— připravovat včas v souladu s průběhem operace potřebnou letištní síť. Aby byla zachována dostatečná účinnost zásahu letectva ve prospěch bojujících vojsk, je třeba přemístit za útočícími vojsky denně 30% prvního sledu bitevního a stíhacího letectva frontu;

— přísunovat na připravovaná i v provozu jsoucí letiště potřebný materiál pro letecké útvary a svazky;

— organisovat zdravotnické zabezpečení příslušníků letectva;

— organisovat odsun vyřazeného a všeho nepotřebného materiálu do týlu;

— organisovat kořistní službu a využití kořistního materiálu;

— organisovat a provádět těžení některých materiálních prostředků z místních zdrojů;

— organisovat a uskutečňovat svou ochranu a obranu.

K úspěšnému splnění všech těchto úkolů musí letecký týl ve značném rozsahu využívat pomoci a prostředků týlu pozemních vojsk.

V útočné operaci pak si přímo vynucují vzájemnou součinnost ještě další zvláštnosti leteckého týlu,

Zatím co se týlové jednotky, útvary a zařízení pozemních vojsk v průběhu útočné operace přemísťují za bojovými sledy, manévrují síly a prostředky leteckého týlu a rozvíjejí se před leteckými bojovými útvary,

kteří se mohou přesunout na nová operační letiště až po týlovém jejich zabezpečení.

Zásobování všemi druhy vševojskového materiálu (automobilní, PHM, proviant, různý intendantní materiál, zdravotnický materiál, munice; kromě speciální letecké munice a p.) se řeší v přípravném období i v průběhu operace na stupni front—letecká armáda. Ve výjimečných případech pak na stupni vševojsková armáda—letecká technická divise nebo i na nižším stupni.

Letecký týl není přímo podřízen řídicím orgánům týlu pozemních vojsk.

Organisaci týlu letecké armády pro útočnou operaci navrhuje velitel letecké armády a schvaluje ji velitel frontu. Přitom však třeba hned vidět, že se síly a prostředky týlu letecké armády již i v přípravném období rozmisťují na velmi rozlehlém prostoru. Tak na př. letiště a prostředky k zabezpečení bojové činnosti částí stíhacího a bitevního letectva se přibližují k linii fronty až na vzdálenost 30 km. Ostatní letiště a prostředky se rozmisťují podle situace ve vzdálenosti do 100 km pro bitevní letectvo, do 150 km pro stíhací letectvo a od 100 do 250 km od linie fronty pro bombardovací letectvo. Kromě toho co nejbliže k linii fronty se podle potřeby rozmisťují prostředky k zabezpečení letounů startujících ze vzdálených letišť nebo vracejících se na vzdálená letiště leteckými pohonnými hmotami a municí.

Na druhé straně však letecký týl není zcela samostatný a nezávislý. Jeho síly a prostředky, jak již bylo řečeno, jsou rozmisťovány a za útočné operace se přemisťují v souladu s jejím průběhem v týlovém prostoru frontu, v týlovém prostoru armád prvního sledu a dokonce až ve vojskovém týlovém prostoru. Proto nemá letecký týl ani vlastní pozemní komunikační síť (železnice, silnice, vodní cesty). Také zásobování letectva potřebnými druhy materiálu (mimo letecký materiál) se provádí ze skladů frontu.

K usnadnění činnosti leteckého týlu se jeho útvary a zařízení rozvinují poblíž železnice, na níž se jim určují rozhodnutím velitele frontu zásobovací stanice.

Průměrně nutno počítat se dvěma až třemi železničními zásobovacími stanicemi pro zabezpečení letectva rozmisťovaného v pásmu činnosti jedné vševojskové armády. Ty budou voleny zpravidla na témže železničním úseku jako zásobovací stanice pro vševojskovou armádu. To se ovšem odráží, se zřetelem na kapacitu železničního směru a na možnou intensitu přísunu, i na možnostech zásobování vševojskové i letecké armády.

S obdobnými hledisky třeba přistupovat k řešení otázky společného používání přísunových a odsunových cest pozemními vojsky a leteckým týlem.

Budou-li na př. v útočném pásmu armády k její podpoře zasazeny jen tři letecké divise obsluhované jednou leteckou technickou divisí, bude při průměrném denním úsilí bojové činnosti letectva třeba přisunout denně ze železničních zásobovacích stanic do skladů letecké technické divise nebo přímo na letiště kolem 1200 až 1400 t LPHM, 350 až 450 t letecké munice a pum a 100 až 150 t ostatního materiálu. Budou-li v útočném pásmu vševojskové armády zasazeny tři stíhací letecké di-

visé, dvě bitevní letecké divise a jedna bombardovací divise, vzroste uvedený počet tun materiálu o 75 až 100%.

Bude-li nutno přisunovat materiál pro budování a úpravu letišť, toto množství se ještě dále zvětšuje. Na příklad váha rohoží pro úpravu rozjezdové plochy pro jedno letiště dosahuje (podle její délky a šířky) 3500 až 6000 t, t. j. 350 až 600 aut T-111. Počítáme-li, že takových souprav bude pro frontovou operaci třeba v jejím průběhu 3 až 18 (mimo ty, jichž je třeba na výstavbu letišť v přípravném období), bude nutno zhruba třetinu až polovinu jich přesunovat po cestách v útočném pásmu jedné vševojskové armády.

V průběhu útočné operace armády nebude v jejím útočném pásmu působit jenom jedna letecká technická divise. V rámci frontu se letištního manévru účastní celý týl letecké armády, který bude mít zpravidla tři až pět leteckých technických divisí, sedmadvacet až pětadvacet zasažených letištních praporů (v tom i záložní), osm až dvanáct leteckých stavebních praporů a další útvary a zařízení týlu letecké armády, které jsou uskupeny v letecké armádní zásobovací základně. Ta se zpravidla rozvíjí v prostoru rozdělovací stanice frontu a v průběhu operace podle potřeby vysunuje do prostoru leteckých technických divisí jednotlivá čelní oddělení.

Z těchto prostředků leteckého týlu bude zhruba celá jejich polovina rozmístěna v útočném pásmu jedné vševojskové armády.

Je nasnadě konstatovat, že tato okolnost bude mít vážný vliv na organizaci týlu vševojskové armády při volbě prostoru armádní zásobovací základny a armádní nemocniční základny ve výchozím prostoru, při plánování rozvíjení čelních oddělení AZZ a jednotlivých sledů ANZ, při volbě armádních vojenských automobilních sliníc a rokůd a konečně mnohdy i při rozmísťování týlových útvarů a zařízení vojského týlu.

Hranice prostoru působnosti letecké technické divise (hranice rajónu letecké technické divise), v němž jsou potřebné prostředky leteckého týlu rozvinuty, určují se tak, aby tento prostor zahrnoval všechna letiště zabezpečovaná příslušnou leteckou technickou divisí. Podle situace může tento prostor zahrnující 9 až 15 letišť s prostředky osmi až desíti letištních praporů a s ostatními prostředky letecké technické divise dosahovat rozměru 800 až 1300 km². V tom není zahrnuta plocha pro záložní klamná letiště.

Prostor rajónu letecké technické divise může se rozprostírat (celý nebo částečně) ve vojskovém týlovém prostoru, v týlovém prostoru armády a v některých případech i v týlovém prostoru frontu, a to v souladu se vzdáleností od čáry dotyku a s druhem bojového letectva.

Pro všechny prostředky leteckého týlu, které v útočné frontové operaci bude nutno rozmístit v útočném pásmu jedné vševojskové armády prvního sledu frontu, bude průměrně třeba plochy rovnající se téměř 25 až 30% celého armádního a vojského týlového prostoru armády ve výchozím prostoru.

Tohoto prostoru nebude ovšem používáno výhradně letectvem a nebude nijak kompaktní. Proto rozsah a způsob jeho použití bude vždy třeba řešit případ od případu vzájemnou součinností.

Orgány leteckého týlu však budou, a to v přípravném období i v průběhu útočné operace, pracovat nejen v prostoru letišť již obsazených, ale zároveň též v prostorech předvídaných pro jejich výstavbu, tedy co nejbližší k linii fronty. Toto opatření je nutné k včasnému vybudování a přípravě letišť k provozu, k rozvinutí potřebných zásob materiálu. Proto vždy na směrech, kde v hloubce nepřátelské obrany jsou vhodné prostory pro zřízení dalších letišť během operace nebo kde jsou již letiště používána nepřítelem, postupují hned za svazky prvního sledu armády nebo i v jejich sestavě letecké stavební prapory, po případě orgány kořistní služby leteckého týlu.

Při vysokém tempu útočné operace bude k jejímu plynulému soustavnému leteckému zabezpečení třeba, aby se každý druhý až třetí den všechno stíhací a bitevní letectvo přemístilo za bojovou sestavou vojsk útočící armády. To znamená, že se zřetelem na technické možnosti a tempo výstavby letišť bude v jednotlivých dnech útočné operace v pohybu po armádních a vojskových přisunových cestách a v prostoru vojskového týlového prostoru co nejbližší k linii fronty zhruba jedna třetina veškerých prostředků leteckého týlu s úkolem připravovat prostory pro letiště (letecké stavební prapory) a na nová letiště předem soustřeďovat potřebný materiál (letištní prapory).

Za předpokladu, že pro každou leteckou divisi působící z letišť v útočném pásmu vševojskové armády bude k dispozici nejméně jeden letecký stavební prapor, který se bude každý druhý (třetí) den přemisťovat, bude za 5 až 7 dní útočné operace armády provedeno 9 až 12 přesunů leteckých stavebních praporů. K tomu ovšem nutno připočíst potřebný počet aut k převozu rohoží pro rozjezdové plochy. Pro jedno letiště to je proud vozidel T-111 dlouhý 17 až 30 km.

K usnadnění jejich přesunu nutno plánovat a podle vývoje situace pak vyhradit na potřebnou dobu nejlepší a nejvýkonnější cesty, t. j. prakticky přisunové cesty pozemních vojsk.

Na druhé straně bude přímým zájmem letectva, aby místa předvídaná pro zřizování letišť v taktické a zvláště pak v operační hloubce nepřátelské obrany nebyla obsazována týlovými jednotkami, útvary a zařízeními pozemních vojsk a aby tam nebyly zbytečně prováděny různé ženijní úpravy terénu pro jejich ochranu a obranu. To by pak zbytečně ztížilo práce prostředků leteckého týlu.

V jiné situaci bude naopak zase možné takových zařízení zcela anebo částečně využít prostředky leteckého týlu.

Frontových a armádních vojenských automobilních silnic, jakož i přisunových a odsunových cest ve vojskovém týlovém prostoru používá letectvo v přísném souladu s potřebami pozemních vojsk.

Proto štáb leteckého týlu, který organizuje přisuny a využití silniční sítě leteckým týlem, spolupracuje v tomto směru s týlem pozemních vojsk a naopak.

Letecký týl využívá místních zdrojů a za určitých okolností kořistního materiálu stejně, jako je tomu u vševojskové armády.

Z místních zdrojů to budou hlavně různé průmyslové a hospodářské podniky a dílny, dopravní místní prostředky (vlečky, polní dráhy, motorová vozidla všech druhů, avšak někdy dokonce i vozidla různých druhů se zvířecími potahy a p.), pojítka, otop a palivo, oleje, proviant, různý

stavební materiál, zdravotnická zařízení, zdroje nezávadné a užitkové vody, jakož i vody a jiných prostředků k zabezpečení bezprašného provozu na letištích. Pro názornost uvádím, že na př. pro postřik letiště je denně třeba průměrně 30 automobilních cisteren typu Tatra 111. Prostory pro těžení z místních zdrojů budou obvykle shodné s prostory letecké technické divise. V určitých případech mohou však být vyhrazeny i mimo tyto rajóny. Určí je zpravidla na požadavek velitele letecké armády náčelník týlu frontu nebo armády. Přitom nesmíme zapomenout ani na mobilisaci a využití místního obyvatelstva k různým pomocným pracím, jichž bude u letectva vždy dost a dost a které mnohdy budou mít přednost před pracemi ve prospěch pozemních vojsk.

Pokud jde o kořistní službu, odpovídají v okruhu do 5 km od středu letiště za organizaci a provedení sběru a za využití veškeré kořisti jen orgány leteckého týlu.

Na ostatním území bojové činnosti vojsk pak pracují samostatné kořistní (odsunové) jednotky leteckého týlu (leteckých technických divisi). Ty jsou vysílány podle nařízení náčelníka týlu letecké armády hned za postupujícími pozemními vojsky.

Zásady součinnosti mezi těmito kořistními jednotkami leteckého týlu a kořistními jednotkami týlu pozemních vojsk třeba dobře předem stanovit. Tu půjde především o upřesnění prostorů a míst v hloubce území obsazeného nepřítelem, t. j. které se stanou předmětem zájmu orgánů kořistní služby letectva a které orgánů kořistní služby pozemních vojsk. Bude třeba stanovit, jak a po kterých cestách se budou tyto orgány pohybovat (jako nejvýhodnější řešení se jeví začlenit je přímo do leteckých průzkumných skupin leteckých stavebních praporů), druh a stupeň vzájemné pomoci při zjišťování různého kořistního materiálu, jeho zajišťování, shromažďování, přezkušování stupně použitelnosti a případného odsunu. Rovněž otázce vzájemných informací o výsledcích hloubkového průzkumu v tomto směru, získaných prostředky vševojskových štábů, třeba věnovat potřebnou pozornost.

K zdravotnickému zabezpečení příslušníků letectva je letecký týl vybaven potřebnými vlastními řídicími orgány a zařízeními. Ty však vždy nestačí poskytovat potřebné zdravotnické zabezpečení v plném rozsahu. Proto k tomu v nutných případech používá letectvo vševojskových zdravotnických zařízení, a to frontového, armádního i vojskového týlu.

K vyhledávání osádek sestřelených letounů nebo osádek letounů, které nuceně přistaly ve vojskovém a armádním týlovém prostoru, vysílají se zvláštní zdravotnické a pátrací skupiny z prostředků leteckého týlu. Kromě toho však v tomto směru jsou povinny poskytnout plnou pomoc a podporu orgány zdravotnické služby pozemních vojsk.

Příprava a organizace ubytování leteckých a týlových útvarů vyžaduje ve vzájemné součinnosti vyřešit tyto úkoly:

- provádět zdravotnicko-biologický průzkum prostorů určených pro letiště, což má rozhodující význam s hlediska PBO;
- připravit odsunové cesty pro raněné a nemocné příslušníky letectva z prostoru letiště do zdravotnických zařízení pozemních vojsk;
- účastnit se organizace zásobování vodou při využívání místních zdrojů;

— využít se souhlasem příslušných orgánů státní správy místních zdrojů (lázní, prádelen, desinfekčních a odhmyzovacích zařízení a p.);

— využít pomoci zdravotnických praporů zvláštního určení při napadení leteckých prostředků atomovými zbraněmi.

Nejsou-li v rájonu letecké technické divise zároveň rozmístěny síly a prostředky pozemních vojsk, jsou příslušní velitelé (náčelníci) leteckého týlu plně odpovědní za organizaci ochrany a obrany celého tohoto prostoru, za udržování pořádku v něm a za bezpečnost dopravy.

K obraně letišť se používá palebných prostředků letištních praporů (v současné době pěchotních zbraní), protiletadlových dělostřeleckých jednotek a zbraní letounů na stanovištích.

Jestliže se nepřátelskému letectvu podaří proniknout do týlu našich vojsk, stává se stíhací letectvo, plní-li své úkoly bojem s letectvem nepřítele nad naším prostorem, prakticky jedním z nejúčinnějších prostředků protivzdušné obrany celého prostoru armádního a vojskového týlu.

Naopak mohou zase nastat případy, kdy některé letecké týlové útvary a zařízení nebudou samy schopny organisovat ochranu a obranu proti pozemnímu nepříteli. Tak to bude častým zjevem u leteckých stavebních praporů, které budou zasazeny k výstavbě letišť a jejichž jednotlivá pracoviště budou od sebe značně vzdálena. To vytváří nepříznivé podmínky s hlediska jejich vlastní ochrany a obrany proti napadení rozptýlenými skupinami pozemního nepřítele, které zůstaly v týlu postoupivších našich vojsk, proti útokům rychlých jednotek nepřítele, jimž se při protiztěči podařilo proniknout do sestavy našich vojsk, i proti nepřátelským úderům ze vzduchu a p. Mohou proto využívat pomoci a celého systému ochrany a obrany vojskového týlu, t. j. týlových jednotek útvarů, tak po případě týlových útvarů a zařízení svazků (na př. v prostoru divisních skladů a p.).

V systému ochrany a obrany letištní sítě má veliký význam používání klamných letišť, na nichž je udržován určitý provoz. Při správné jeho organizaci a při dodržování maskovací kázně v prostorech operačních letišť je velmi pravděpodobné, že nepřátelské letectvo napadne právě tato klamná letiště. Proto je třeba učinit opatření, aby nesprávnou organizací týlu pozemních vojsk nebyla rušena maskovací kázeň prováděná letectvem a na druhé straně aby při napadení těchto letišť nebyly zasazeny i týly pozemních vojsk.

Součinnost v této otázce bude v prvním období činnosti leteckých stavebních praporů organisována hlavně po linii vševojskových štábů. V té době budou pracovat zcela blízko linie fronty a přímo v bojové sestavě prvních sledů. S dalším postupem vojsk se tyto prostředky (budou na jednom místě pracovat 2 až 3 dny a vojska zatím mohou postoupit o 60 až 120 km) octnou v prostorech rozmístování týlových jednotek, útvarů a zařízení různých stupňů, t. j. nejdříve útvarů vojsk prvních a druhých sledů, potom svazků a mnohdy nakonec i armádních týlových útvarů a zařízení přemístěných mezitím vpřed.

Je třeba konečně přihlížet k tomu, že vlastní organické prostředky leteckého týlu proti účinkům zbraní hromadného ničení jsou poměrně skrovné. Ženíjní práce budou prováděny jen v nejnútnejším měřítku. Hlavním prostředkem protiatomové ochrany bude rozptylování osob

i techniky, využívání přirozených vlastností terénu spojené jen s částečným zakopáním a využívání ženiných staveb opuštěných nepřítelem nebo vlastními vojsky. Pro hygienickou očistu a deaktivaci se zřizují z prostředků leteckého týlu místa speciální očišty. Když jeho prostředky nestačí, bude třeba v široké míře používat prostředků pozemních vojsk.

Proto v celku je a musí ochrana a obrana leteckého týlu být zahrnuta v soustavě ochrany a obrany armádního, po případě vojskového týlového prostoru. V tomto směru se součinností musí vyřešit otázky vzájemného využití prostředků ochrany a obrany, sjednocení celého systému ochrany a obrany leteckého týlu týlem vojsk pozemních (jako na př. rozmisťování týlových útvarů a zařízení poblíž letišť, využití prostoru záložních a klamných letišť, společná opatření proti nepřátelským tankům, vzdušným výsadkům, vzájemné využití výsledků hlásné služby, výsledků radiačního, chemického a zdravotnicko-biologického průzkumu a p.).

Požadavek utajení celé bojové sestavy letectva a předvídaného letištního manévru v útočné operaci vyžaduje, aby po této stránce byla učiněna příslušná opatření nejen leteckým týlem, ale i štábem a týlem pozemních vojsk. Tak na př. rozhodnutí o organizaci letecké armády určené k zabezpečení útočné operace frontu mají zpravidla znát kromě velitele letecké armády jen náčelník jeho štábu a náčelník týlu letecké armády, t. j. jen přímí vykonavatelé velitelova rozhodnutí. S tím nutno souhlasit. Na druhé straně však se mnoho závažných věcí z rozhodnutí velitele letecké armády bude přímo nebo nepřímo dotýkat náčelníka týlu vševojskové armády, který je povinen — jak již naznačeno — v tomto směru poskytnout leteckému týlu plnou podporu a pomoc anebo mu prostě vhodnou organizací svého týlu zabezpečit podmínky k splnění jeho úkolů materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení letectva. Tak to bude na př. znalost míst (prostorů) předvídaných pro výstavbu letišť na vlastním území i na území dosud obsazeném nepřítelem, čas a místa předvídaná pro rozvinutí týlových leteckých útvarů, pořadí a doba zahájení činnosti zásobovacích stanic, které silnice a cesty jsou v prostoru týlu pozemních vojsk vyhrazeny pro společné přísuny a od-suny a které jen pro letectvo a ještě mnoho jiných otázek.

Náčelník týlu vševojskové armády se o těchto údajích musí dozvědět včas před zpracováním svých návrhů na organizaci armádního týlu, a to buď přímo od představitele týlu letecké armády nebo ze směrnic (nařízení) náčelníka týlu frontu.

Je možné i takové řešení, že by s plánem letištního manévru v pásmu útočící armády byl v potřebném rozsahu seznámen náčelník štábu armády. Ten pak může důležité údaje nutné k sestavení plánu organizace týlu oznámit náčelníkovi týlu armády.

Domnívám se však, že toto řešení nestačí vždy vyřešit celou problematiku vzájemné součinnosti mezi leteckým a pozemním týlem. Tu bude proto třeba podrobně upřesnit s příslušnými orgány leteckého týlu, které budou v týlovém prostoru armády a vojskovém týlovém prostoru pracovat.

Z toho tedy, co bylo uvedeno, možno shrnout:

1. Všechna základní a nutná opatření k splnění úkolů leteckého týlu v útočné operaci jsou připravována na stupni front—letecká armáda,

tedy jako opatření navržená náčelníky týlu frontu a letecké armády a schválena jejich veliteli.

2. Součinnost mezi leteckým týlem a mezi týlem pozemních vojsk se bude v útočné operaci v nejširším měřítku rozvíjet na stupni tyl vševojskové armády prvního sledu operačního učlenění frontu — letecká technická divise.

3. Hlavními orgány, které jsou povinny tuto součinnost organisovat a konkrétně provádět, jsou štáb týlu vševojskové armády a štáb letecké technické divise, v některých případech pak — ať již v celém rozsahu nebo jen zčásti — náčelníci týlu svazků prvního sledu vševojskové armády a štáb letecké technické divise.

Některé podrobnosti nebo dílčí otázky mohou projednat i jednotliví náčelníci příslušných týlových služeb vševojskové armády a letecké technické divise (na př. organisaci zdravotnické služby, organisaci kořistní služby a p.).

4. Hlavními otázkami projednávanými součinností mezi letectvem a týlem vševojskové armády (vševojskových svazků) v armádní útočné operaci budou zpravidla:

— činnost orgánů letištního průzkumu ve vojskovém týlovém prostoru, a to co do času, prostoru a požadované pomoci s hlediska jejich materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení, po případě jejich ochrany a obrany;

— využití přísunových a odsunových cest v armádním a vojskovém týlovém prostoru se zřetelem na dobu a místo plánovaných a v průběhu operace uskutečňovaných přísunů materiálu, po případě i jejich některých úseků (dálnice) jako rozjezdových a přistávacích ploch;

— informace o celkové situaci v týlovém prostoru: prostory zamořené BRL a jinými prostředky hromadného ničení, možnosti těžení z místních zdrojů, prostory, kde hrozí útoky nepřátelských výsadek nebo nepřátelských skupin zůstavších v týlu našich vojsk, prostory vhodné pro rozmístění sil a prostředků leteckého týlu a p.;

— výpomoc při přesunech leteckých stavebních i letištních praporů v útočném pásmu armády;

— organisace zdravotnické služby pozemních vojsk, bude-li její pomoc letecký tyl a příslušníci leteckých bojových útvarů potřebovat;

— využití prostředků týlu pozemních vojsk k rychlému odstranění následků po nepřátelském úderu zbraněmi hromadného ničení na síly a prostředky leteckého týlu;

— spolupráce orgánů kořistní služby leteckého týlu a týlu vševojskové armády: vzájemné informace o prostorech předpokládaných anebo průzkumem zjištěných zásob leteckého i jiného kořistního materiálu, způsoby jeho vzájemného vyhledávání a dodání k využití, jakož i způsoby výpomoci při jeho střežení a soustřeďování a p.;

— způsoby dočasné výpomoci v zásobování menších leteckých týlových i bojových jednotek letectva v prostoru vojskového týlového prostoru tím materiálem, který by bylo neúčelné nebo z určitých důvodů nemožné včas opatřit běžným přísunem z vlastních zdrojů leteckého týlu nebo přísunem ze skladů frontu;

— organisace ochrany a obrany vojskového (armádního) týlového prostoru a leteckého týlu se zřetelem na vzájemné využití různých opa-

tření k odražení nepřátelských útoků všech druhů, jakož i na opatření k rychlému odstranění následků takových útoků.

V obranné operaci bude třeba řešit obdobné otázky, ovšem s přihlédnutím k dané situaci a k některým zvláštnostem, které z použití letectva k podpoře a ochraně vševojskové armády vyplývají.

Síly a prostředky letectva v obranné operaci jsou rozloženy do větší šířky a do větší hloubky než v útočné operaci (zhruba od 50 km až do 250 km i více od linie fronty). To znamená, že se součinnost na stupni letecká technická divise — týl vševojskových svazků prvního sledu bude rozvíjet jen ve výjimečných případech; na stupni letecká technická divise — týl armády bude pravidlem.

Obranná operace zpravidla dává více času a možnosti předem soustředit potřebné materiální prostředky (nebo jejich větší část) na letištích a záložních letištích. To do jisté míry zmenšuje požadavek na přísuny během vlastní operace a zatěžuje méně přísunové cesty (vojenské automobilní silnice).

Příprava a výstavba nových letišť v hloubce vlastní obrany, když je toho třeba, dosáhl-li nepřítel úspěchu, nemá tak podstatného vlivu na manévr vlastních vojsk, na manévr týlovými útvary a zařízeními a na opatření k ochraně a obraně leteckých týlových útvarů a zařízení se strany vševojskových velitelů a se strany týlu pozemních vojsk, jako je tomu v útočné operaci.

Stejně tak odpadá otázka kořistního průzkumu a některé obtíže při organizaci a provádění týlového průzkumu.

Jestliže se nepříteli podaří dočasně proniknout do hloubky naší obrany a bude nutno některá čelní letiště opustit, odsune se veškerý materiál z takových letišť nebo v krajním případě se zničí. Jestliže na odsun materiálu prostředky leteckého týlu nestačí, bude třeba vypomoci dopravními prostředky vševojskové armády.

V ostatních otázkách materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení letectva bude se součinnost mezi týlem vševojskové armády a týlem leteckým rozvíjet na stejných zásadách jako v útočné operaci.

*

Otázka správně organisované a soustavně uskutečňované součinnosti mezi týlem vševojskové armády a leteckým týlem, její obsah, rozsah a možné, po případě nutné její způsoby musí být jedním ze základních úkolů vševojskových a týlových štábů pozemních vojsk i leteckého týlu. Podceňování tohoto požadavku znamená vážné ohrožení úspěšného plnění bojových úkolů letectvem, a proto i obtíže nebo dokonce neúspěch při plnění bojových a operačních úkolů vševojskové armády v soudobé operaci.

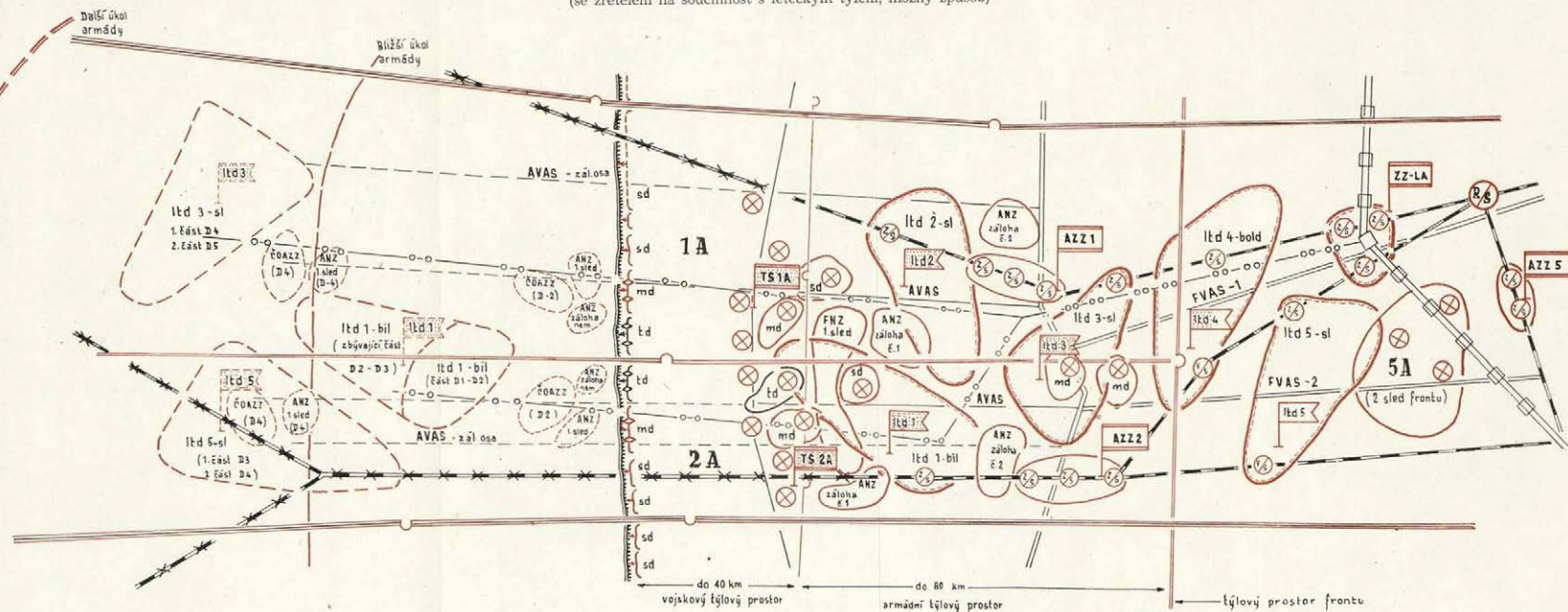
Rozsah i obsahová náplň těchto společných otázek, které nutno týlem vševojskové armády a týlem leteckým řešit, přímo si vynucují provedení opatření, aby v čas potřeby byly položeny pevné základy k provádění této součinnosti.

Domnívám se, že tímto opatřením je vyčlenění jednoho odpovědného orgánu příslušné letecké technické divise přímo do štábu týlu vševojskových armád, a to nejpozději v okamžiku, kdy velitel fronty vydal své rozhodnutí k provedení operace.

Bude-li v útočném pásmu vševojskové armády působit několik leteckých technických divisí, bude účelné vyslat tento orgán přímo ze štábu týlu letecké armády. Je možné však i takové řešení (i když je podle mého mínění méně výhodné), že si každá letecká technická divise vyšle svůj orgán samostatně. Ten by pak hned od počátku plánování útočné operace a soustavně v jejím průběhu u štábu týlu i u vševojskového štábu armády uplatňoval nutné požadavky leteckého týlu.

K úspěšnému plnění svého úkolu však musí být v náležitém rozsahu vybaven vlastními pojítky: radiovou stanicí, spojovacím letounem nebo vrtulníkem. Tak může být radiové spojení mezi týlem armády a leteckým týlem (leteckou technickou divisí) prakticky zdvojeno, neboť se může uskutečnit na vlastní radiové síti leteckého týlu a zároveň na radiové síti náčelníka týlu armády.

Příloha 1. Schéma organizace vojskového a operačního týlu v útočné operaci
(se zřetelem na součinnost s leteckým týlem, možný způsob)

Vysvětlivky:

- prostory rozmístění vojsk a týlů vševojskových armád
- rayony leteckých technických divízi
- prostory (rayony) předvídané pro operaci

- stálé potrubí PH
- potrubí PH o jedné lince
- potrubí PH o dvou linkách
- vojenské aut. silnice

součinnost na stupni vševojskové armády - let. tech. divíze